

बृहन्मुंबई महानगरपालिका

परिपत्रक

२०२०-२०२१

क्रमांक : प्रले/पापुमनि/अर्थसंकल्प/ ०२ दिनांक ०१.१०.२०२०

विषय: सन २०२०-२१ चे सुधारित अंदाज व सन २०२१-२२ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज 'ग' (फंड कोड ४०) विषयक महसुली उत्पन्न व खर्च / भांडवली जमा व खर्चाचे प्रस्ताव आयुक्त पातळीवर सादर करण्याबाबत.

संदर्भ : परिपत्रक क्रमांक: प्रले/पापुमनि/अर्थसंकल्प/०५ दिनांक : १७.०९.२०१९

राज्य शासनाने कोरोना व्हायरसच्या प्रादुर्भावामुळे मुंबई शहरामध्ये साथरोग (Epidemic) घोषित केला असून २३ मार्च, २०२० पासून मुंबई शहरामध्ये कोविड-१९ या रोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी लॉकडाऊन करण्यात आलेला आहे. कोरोनाच्या आपत्कालिन परिस्थितीच्या अनुषंगाने कोविड-१९ च्या उपाययोजनांकरीता विविध विभाग कार्यालये / रुग्णालये/जम्बो फॅसिलिटी सेंटर अंतर्गत मोठ्या प्रमाणावर खर्च करण्यात आला आहे / येत आहे. मुंबईवर उद्भवलेल्या या कठीण परिस्थितीमुळे चालू आर्थिक वर्षात महानगरपालिकेच्या उत्पन्नमध्ये होत असलेली घट आणि वाढत असलेला खर्च लक्षात घेता महानगरपालिकेची सध्याची आर्थिक स्थिती ही कोणतेही अतिरिक्त दायित्व स्वीकारण्याइतकी भक्कम नाही. त्यामुळे महसुलाचे नवनवीन स्रोत शोधून त्याद्वारे महसुलात वृद्धी करण्याच्या व विद्यमान महसुली उत्पन्नाच्या स्रोताद्वारे अधिकाधिक महसूल कशाप्रकारे मिळविता येईल यांसारख्या उपाययोजना तातडीने करणे आणि महसुली आणि भांडवली खर्चावर काही कडक निर्बंध घालणे अत्यंत गरजेचे आहे.

महसुली खर्चाच्या बाबतीत आस्थापना, निवृत्तवेतन आदी खर्च तसेच प्रत्येक मतदार संघामध्ये अनपेक्षित कामांसाठी ठोक तरतूद म्हणजेच नगरसेवक निधी आणि विद्युत आकार, मालमत्ता कराचे व जल आकाराचे अधिदान या सेवाशिर्षाखालील खर्च वगळता अन्य दैनंदिन महसुली खर्चासाठी सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षाकरीता उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या तरतूदीतून किमान २०% बचत करणे आवश्यक आहे. तसेच बरेचदा असे निदर्शनास आले आहे की, केवळ अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे म्हणून अनावश्यक स्वरूपाची कामे हाती घेण्यात येतात, अशा स्वरूपाची अनावश्यक कामे हाती घेण्यात येऊ नयेत. त्यादृष्टीने सद्यस्थितीत आर्थिक काटकसर करून खर्च कमी करण्यासाठी परिपत्रक क्र.सीए/एफडीटी/२२ दि.०३.०९.२०२० अन्वये मार्गदर्शक सुचना पारीत केल्या आहे.

त्याचप्रमाणे सर्व खाते प्रमुखांनी सध्या जी भांडवली कामे हाती घेण्यात आलेली आहेत ती पूर्ण करावीत व त्यांनंतरच जी अत्यावश्यक व टाळता न येणारी आवश्यक असलेली कामेच हाती घेण्यात यावीत, तथापि अशा प्रत्येक कामाला संबंधित मान. अतिरिक्त आयुक्त आणि मान. महानगरपालिका आयुक्त यांची विशिष्ट मंजूरी घ्यावी. शासनाच्या विविध विभागांकडून प्रलंबित असलेले विविध कर/आकार तसेच शासनाकडून जमा करण्यात येणाऱ्या करातील महानगरपालिकेचा हिस्सा इत्यादीपोटी शासनाकडून प्रलंबित येणे रकमा प्राप्त करण्यासाठी वारंवार पाठपुरावा करणे आवश्यक आहे. परिवहन खत्याने महानगरपालिकेमार्फत विविध खातेप्रमुखांना व त्यांच्या अखत्यारीत काम करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना पुरविण्यात येणाऱ्या वाहनांचा आढावा घेऊन कोणती वाहने बंद करणे शक्य आहे अशी वाहने पुरविण्याचे बंद करण्यात यावे. या सर्व बाबी विचारात घेऊन पुढील आर्थिक वर्षाकरिता तरतूदी प्रस्ताविण्यात याव्यात.

२. सन २००७-०८ या आर्थिक वर्षापासून अर्थसंकल्पीय अंदाज प्रामुख्याने निधी (Fund) व महानगरपालिकेतर्फे पार पाडण्यात येणारी कार्ये (Functions) यावर आधारित असून मुख्य कार्यालय (Head Office), विभाग - एक, दोन आणि तीन

(Div-I, II and III), परिमंडळ एक ते सात (Zone – I to VII), विभाग (Wards), नगरबाह्य विभाग आणि स्थानिय घटक/शाखा (Location Unit) अशा Cost / Profit Centre नुसार तयार करण्याची सुधारित अर्थसंकल्पीय कार्यप्रणाली अवलंबिण्यात आली आहे. त्यामुळे, प्रत्येक खात्याचे सन २००७-०८ पासूनचे अर्थसंकल्पीय अंदाज त्यांच्या कॉस्ट सेंटरनिहाय SAP या कार्यप्रणालीमध्ये नॅशनल म्युनिसिपल अकौंटिंग मॅन्युअल (NMAM) च्या तत्वांनुसार तयार करण्यात आलेल्या सर्व लेखाशीर्षांच्या संहितीकरणप्रमाणे (Uniform Codification) उपलब्ध आहेत.

३. सर्व संबंधित सहाय्यक आयुक्त/खाते प्रमुख यांनी त्यांच्या खात्याचे सन २०२१-२२ करिताचे महसुली/ भांडवली (प्रकल्प कामे) अर्थसंकल्पीय अंदाजांचे प्रस्ताव तयार करून महानगरपालिका आयुक्त स्तरावर सादर करावयाच्या कार्यप्रणालीबाबतच्या सूचना खालीलप्रमाणे आहेत :

- (i) अर्थसंकल्पीय अंदाजांचे प्रस्ताव निधीनिहाय (Fundwise), कार्यनिहाय (Functionwise) तसेच व्यय (Cost)/ जमा केंद्र (Profit Centre) नुसार तयार करावेत व संबंधित सहाय्यक आयुक्त/खाते प्रमुखांनी त्यांच्या खात्याच्या सर्व व्यय (Cost) / जमा केंद्र (Profit Centre) चे प्रस्ताव एकत्रित करून (सारांश/Summary) प्रमुख लेखापाल (पापुमनि) यांच्या अर्थसंकल्प उपविभागाकडे पुढील परिच्छेद ४ मध्ये नमूद केलेल्या वेळापत्रकानुसार एकत्रितपणे (Consolidated) सादर करावेत. असे अर्थसंकल्पीय प्रस्ताव तयार करताना आवश्यकता भासल्यास सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजाबाबतची डीव्हीडी/ महापालिकेच्या संकेत स्थळावर अर्थसंकल्पीय टॅब अंतर्गत Upload केलेली अर्थसंकल्पीय अंदाजाची पुस्तके संदर्भित करावीत.
- (ii) या पूर्वी असे निदर्शनास आले आहे की, भांडवली खर्चासाठी आवश्यकते पेक्षा जास्त अंदाज/ तरतुदी करण्याकडे खात्यांचा कल असतो. परंतु, प्रत्यक्षात भांडवली खर्च खुपच कमी प्रमाणात केला जातो. परिणामतः विविध स्तरावरील रोषांना सामोरे जावे लागते. त्यामुळे सन २०२०-२१ चे सुधारित अंदाज व सन २०२१-२२ चा अर्थसंकल्पीय प्रस्ताव सादर करताना खात्याने खर्च करण्याची क्षमता, मागील ३ आर्थिक वर्षांच्या तसेच विद्यमान वर्षांच्या सहामाहीच्या प्रत्यक्ष खर्चाचा आढावा घेऊन तदनुसार अर्थसंकल्पीय तरतुदी प्रस्ताविण्यात याव्यात.
- (iii) महसुली उत्पन्नाचे प्रस्ताव सादर करताना सर्व खात्यांनी त्यांच्या अखत्यारितील लेखाशिर्षांमध्ये जमा करण्यात येणाऱ्या शुल्क / आकार इत्यादीबाबतीत शेवटची सुधारणा (Last Revision) कधी करण्यात आली आहे त्याचा दिनांक नमूद करणे आवश्यक आहे. तसेच सर्व खात्यांनी त्यांच्या खात्यामार्फत वसूल करण्यात येणाऱ्या सर्व प्रकारच्या शुल्क/ आकार इत्यादीबाबतची परिपत्रके / अनुसूची देखील सोबत जोडणे आवश्यक आहे.
- (iv) भांडवली स्वरुपाची कामे भांडवली खर्चाच्या अर्थसंकल्पीय अंदाजातील तरतूदीमधूनच करणे आवश्यक आहे. तथापि असे निदर्शनास आले आहे की, भांडवली स्वरुपाची काही कामे महसुली खर्चाच्या तरतूदीतून पार पाडली जातात. सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजात तरतूद प्रस्ताविताना कामाचे स्वरुप पाहूनच अर्थसंकल्पीय तरतूद प्रस्ताविण्यात यावी. सन २०२०-२१ या अर्थसंकल्पीय वर्षात असेही निदर्शनास आले आहे की, वार्षिक परिरक्षण कंत्राटाच्या (Annual Maintenance Contract) खर्चाची तरतूद पुरवठा कामाच्या/ भांडवली खर्चाच्या तरतूदीत करण्यात आली आहे. सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पात यंत्रे/संयंत्रांच्या पुरवठ्यासाठीची तरतूद भांडवली अर्थसंकल्पात व सदर यंत्र/ संयंत्रांच्या परिरक्षणाची तरतूद महसुली खर्चाच्या अर्थसंकल्पात करावी. स्थायी समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करावयाच्या मसुदापत्रांमध्ये पुरवठ्यासाठी भांडवली खर्चाचा व परिरक्षणासाठी महसुली खर्चाचा लेखासंकेतांक नमूद करावा.

- (v) असे निदर्शनास आले आहे की, काही खात्यांच्या बाबतीत सन २०२०-२१ करिता महसुली खर्चासाठी उदा. आस्थापना, प्रशासकीय खर्च अंतर्गत टपाल खर्च, दूरध्वनी, वीज देयके इत्यादी तसेच प्रचालन व परिरक्षण खर्च अंतर्गत सर्वसाधारण दुरुस्त्या इत्यादीसाठी केलेली तरतूद अपुरी पडल्यामुळे तरतुदीच्या पुनर्वाटपाचे प्रस्ताव सादर करावे लागत आहेत. त्यामुळे सन २०२१-२२ करिता अशा बाबींसाठी तरतूद प्रस्ताविताना दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० पर्यंत झालेला प्रत्यक्ष खर्च (यामध्ये पुनर्वाटप पध्दतीने केलेला खर्चही अंतर्भूत करावा) विचारात घ्यावा. जेणेकरून, आगामी वर्षात निधीच्या पुनर्वाटपासाठी प्रस्ताव सादर करण्याची आवश्यकता भासणार नाही. विशेषतः जल अभियंता, प्रमुख अभियंता (मलनिःसारण प्रचालन), कार्यकारी अभियंता (परिवहन) पा.पु.म.नि. यांचे सदर बाबींकडे लक्ष वेधण्यात येत आहे. कोणत्याही परिस्थितीत वीज खर्च व मालमत्ता कर / महानगरपालिका कर या अंतर्गत करण्यात आलेल्या तरतुदींमधून इतर प्रयोजनार्थ पुनर्वाटप / निधी स्थानांतरण करता येणार नाही.
- (vi) महानगरपालिका मुद्रणालय, प्रतिरूप मुद्रणालय, महानगरपालिका विद्युत धुलाई केंद्र, महानगरपालिका कार्यशाळा, महानगरपालिका ओतशाळा, कार्यकारी अभियंता (परिवहन), जनसंपर्क अधिकारी, मटेरियल टेस्टिंग लॅब, अस्फाल्ट प्लॅन्ट इत्यादींमार्फत पुरविल्या जाणाऱ्या खात्यांतर्गत सेवांसाठी सन २०२१-२२ चे प्रस्ताव संबंधित खात्यांनी तयार करताना सर्व उपयोगकर्त्या खात्यांना सेवा पुरविण्यासाठी कराव्या लागणाऱ्या खर्चाच्या अनुषंगाने पुरेशी तरतूद प्रस्ताविण्यात यावी. तथापि, उपयोगकर्त्या खात्यांनी अशा खात्यांतर्गत सेवांच्या खर्चासाठी त्यांच्या खात्यामध्ये स्वतंत्र तरतूद प्रस्ताविण्याची आवश्यकता नाही. परंतु त्यांना आगामी वर्षभरात लागणा-या सेवांची माहिती खात्यांतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या संबंधित खात्यांना सादर करणे आवश्यक आहे.
- यासाठी, सन २०१८-१९ व २०१९-२० मध्ये खात्यांतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या खात्यांकडून पालिकेतील ज्या ज्या खात्यांना सेवा पुरविण्यात आल्या त्यांचा सविस्तर तपशिल सेवेच्या खर्चासह सादर करावा. त्याचबरोबर विद्यमान वर्षात म्हणजेच सन २०२०-२१ मध्ये एप्रिल २०२० ते सप्टेंबर २०२० पर्यंत कोणकोणत्या खात्यांना सेवा पुरविण्यात आल्या व त्यांचा खर्च खात्यांतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या खात्यांनी सादर करणे बंधनकारक राहिल. या खर्चाच्या आधारे सन २०२१-२२ मध्ये खात्यांतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या खात्यांना खर्चासाठी तरतूद उपलब्ध करून देण्यात येईल याची कृपया नोंद घ्यावी.
- (vii) सन २००९-१० या आर्थिक वर्षापासून लेखा संकेतांक — २२०२१९९०० — संकीर्ण छपाई आणि लेखन सामग्री करिता सर्व खात्यांतर्गत अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्याचे बंद करण्यात आले आहे. त्यामुळे यापुढे संकीर्ण छपाईकरिता कोणत्याही खात्याने त्यांच्या आगामी वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय अंदाजाच्या प्रस्तावात तरतूद प्रस्ताविण्याची आवश्यकता नाही. जर एखाद्या खात्यास बाहेरून काही तातडीची व महत्वाची किरकोळ छपाई करून घेणे आवश्यक असेल तर सदर खात्यांनी त्यासाठी महापालिका मुद्रणालयाची पूर्व परवानगी घ्यावी व त्यानंतर बाहेरून केलेल्या छपाईच्या कामांची देयके महापालिका मुद्रणालयाकडे अधिदानाकरिता सादर करावीत.
- (viii) विविध विभाग/खाते यांना संगणक/प्रिंटर इत्यादी बाबी खरेदी करण्यासाठी माहिती व तंत्रज्ञान खात्यांतर्गत एकत्रित तरतूद करण्यात येत होती. तथापि, सन २०१३-१४ च्या अर्थसंकल्पीय वर्षापासून माहिती व तंत्रज्ञान खात्यांतर्गत एकत्रित तरतूद करण्यात येत नाही. त्यामुळे ज्या खात्यांना आगामी वर्षात संगणक, प्रिंटर, प्रोजेक्टर, फॅक्स इत्यादीबाबींची खरेदी करावयाची आवश्यकता असेल तर त्याकरिता सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मंजूरीने भांडवली कामाच्या संबंधित लेखा शिर्षांतर्गत तरतूद प्रस्ताविण्याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच संगणकांसाठी लागणाऱ्या कार्ट्रिजेस इत्यादीबाबींसाठी महसुली अर्थसंकल्पात संबंधित लेखाशिर्षात पुरेशी तरतूद प्रस्ताविण्याची देखील दक्षता घेण्यात यावी.

(ix) Material Management Module अंतर्गत खरेदी करावयाच्या वस्तुंसाठी संबंधित लेखाशिर्षामध्ये पुरेशी तरतूद करण्यात यावी असे स्पष्ट निर्देश मागील काही वर्षांपासून देण्यात येत आहेत. तथापि, अनेक खात्यांकडून याबाबतची दक्षता न घेण्यात आल्यामुळे पुनर्वाटपाचे प्रस्ताव सादर करण्यात येतात हे आर्थिक शिस्तीच्या दृष्टीकोनातून योग्य नाही. तसेच यामुळे विनाकारण प्रशासकीय कामात वाढ होते व वेळेचा अपव्यय होतो.

सादर परिस्थितीचा विचार करता, सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामध्ये भांडारासाठी खरेदी करावयाच्या विविध वस्तुंसाठी तरतूद प्रस्तावताना परिपत्रक क्र. प्रले(वि)/एफएआर/२ दिनांक १०.०४.२०१२ मधील मार्गदर्शक तत्वांचे काटेकोरपणे अवलोकन करावे तसेच Material Management Module अंतर्गत त्यांच्या खात्याशी संबंधित लेखा शीर्षाची संचालक (माहिती व तंत्रज्ञान) खात्याकडून खातरजमा करावी आणि सन २०१९-२० मध्ये करण्यात आलेल्या विविध वस्तुंच्या खरेदीपोटी करण्यात आलेल्या खर्चाचा आढावा घेऊन त्याप्रमाणे योग्य त्या लेखा संकेतांकांतर्गत तरतुदी प्रस्ताविण्यात याव्यात. त्यामुळे आगामी वर्षी पुनर्वाटपाद्वारे निधी उपलब्ध करून देण्याची गरज भासणार नाही. सर्व खाते प्रमुखांनी/सहाय्यक आयुक्तांनी या सुचनेचे काटेकोरपणे पालन करावे.

(x) मालमत्ता कर/ अकृषिक कर आणि इतर निर्धारित करांच्या थकबाकीच्या अधिदानाकरीता अतिरिक्त तरतूद उपलब्ध करून देण्याचे अनेक प्रस्ताव सन २०१५-१६ ते २०१८-१९ मध्ये प्राप्त झाले होते. अकृषिक कर आणि इतर निर्धारित करांच्या अधिदानाकरीता सन २०१६-१७ मध्ये मोठ्या प्रमाणात निधीच्या पुनर्वाटपाद्वारे/ आकस्मिकता निधीमधून तरतूद उपलब्ध करून द्यावी लागली होती. त्यामुळे सन २०२१-२२ मध्ये मालमत्ता कर/ अकृषिक कर आणि इतर निर्धारित करांच्या अधिदानासाठी तरतूद प्रस्ताविताना सर्व खात्यांनी करनिर्धारण व संकलन खात्याशी तसेच शासनाच्या संबंधित कार्यालयांशी संपर्क साधून त्यांच्या खात्यांच्या अखत्यारितील सर्व मालमत्तांच्या थकबाकीचे तसेच सन २०२१-२२ मधील मालमत्ता कर/ अकृषिक कर आणि इतर निर्धारित करांचे परिगणन करून सर्व परिव्यय केंद्र संकेतांकांतर्गत पुरेशी तरतूद प्रस्ताविण्याची दक्षता घ्यावी. सन २०२१-२२ मध्ये मालमत्ता कर/ अकृषिक कर आणि इतर निर्धारित करांच्या थकबाकीसाठी कोणत्याही परिस्थितीत पुनर्वाटपाद्वारे/आकस्मिकता निधीमधून अतिरिक्त तरतूद उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही याची नोंद सर्व खातेप्रमुखांनी घ्यावी.

(xi) शासन परिपत्रक क्र.संकिर्ण २०१७/प्र.क्र.(२०८/१७) सहा. दि.१७.११.२०१७ या अन्वये खालीलप्रमाणे सुचित केले आहे की, 'जन माहिती अधिकाऱ्याने, माहिती अर्ज प्राप्त झाल्यापासून १० दिवसांपर्यंत माहितीच्या शुल्काची रक्कम अर्जदारास टपाल पृष्ठसंख्या व टपालखर्चासह, जलदगती टपालाने तपशीलवार कळविण्यात यावी. तसेच सर्व सार्वजनिक प्राधिकरणांनी त्यांच्या कार्यालयातील माहिती अधिकाराशी संबंधीत पत्रव्यवहाराचा तपशीलवार आढावा घेऊन माहिती अधिकार अधिनियमांतर्गत होणाऱ्या पत्रव्यवहारासाठी दरवर्षी आवश्यक आर्थिक तरतूद करावी'. त्यानुसार सन २०२०-२१ च्या महसूली अर्थसंकल्पात नवीन लेखा संकेतांक २२०८००८०१ (Expenses on account of Right to Information Act) तयार करण्यात आला असून सादर लेखा संकेतांकात दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० पर्यंत झालेला प्रत्यक्ष खर्च (यामध्ये पुनर्वाटप पध्दतीने केलेला खर्चही अंतर्भूत करावा) विचारात घेऊन सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पात आवश्यक ती तरतूद करण्यात यावी.

(xii) महसूली स्वरूपाच्या दैनंदिन खर्चासाठी अर्थसंकल्प 'ग' (फंड कोड ४०) च्या बाबतीत सन २०२०-२१ करिता मान. आयुक्तांनी मान. स्थायी समितीस सादर केलेल्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामध्ये उपलब्ध केलेल्या निधी एवढाच

निधी सन २०२१-२२ या वर्षासाठी उपलब्ध असेल असे गृहित धरून महसुली खर्चाचे प्रस्ताव सादर करावेत. मात्र, अपवादात्मक परिस्थितीत वाढीव तरतूद आवश्यक असल्यास त्याबाबतचे समर्थन व स्पष्टीकरण स्वतंत्र प्रस्तावात नमूद करून त्यास अतिरिक्त आयुक्त (प्रकल्प) यांची प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त करून सादर प्रस्ताव विहित वेळेत प्रमुख लेखापाल (पा.पु.म.नि.) खात्याच्या लेखा अधिकारी (अर्थसंकल्प) या उपविभागास सादर करावेत. सादर मंजूरीशिवाय सादर केलेले वाढीव तरतूदीचे प्रस्ताव अर्थसंकल्पीय तरतूदींच्या दृष्टीकोनातून विचारात घेतले जाणार नाहीत याची नोंद घ्यावी.

(xiii) नॅशनल म्युनिसिपल अकौंटिंग मॅन्युअलमधील (NMAM) मार्गदर्शक तत्वांनुसार जी कामे 'अॅसेट्स' निर्माण (Asset Creation) करत नाहीत त्यांचा अंतर्भाव प्रकल्प कामाखाली करता येत नाही. त्यामुळे अशी कामे प्रामुख्याने महसुली अर्थसंकल्पांतर्गत प्रस्ताविण्यात यावीत. तसेच किरकोळ दुरुस्त्या व परिरक्षणाच्या कामासाठीदेखील प्रकल्प कामांतर्गत तरतूद न प्रस्ताविता महसुली अर्थसंकल्पात प्रस्ताविण्यात यावी.

(xiv) जंगम मालमत्ता (Moveable Assets) खरेदीसाठी उदा.फॅक्स मशिन, संगणक, फर्निचर, यंत्रे व संयंत्रे, वाहने इत्यादींच्या खरेदीसाठी सादर करावयाच्या प्रस्तावात अंतर्भूत करावयाच्या कामांसाठी ४ या सिरीजने सुरु होणारे ९ अंकी लेखा संकेतांक (G. L. Code) देण्यात आले आहेत. तथापि, सादर स्वतंत्र लेखाशिर्षात तरतूद न प्रस्ताविता संबंधित बाबीच्या ४ सिरीज अंतर्गत मुख्य लेखाशिर्षात उदा.१ सर्व प्रकारच्या फर्निचर व विद्युत उपकरणे (कॅबिनेट्स कपाटे, खुर्च्या, टेबल्स, लॉकर्स, पंखे, विद्युत उपकरणे इत्यादी तत्सम बाबींकरिता) लेखा संकेतांक ४१०७०००००० अंतर्गत तरतूदी प्रस्ताविण्यात याव्यात. संबंधित खात्यांनी ज्या बाबींची खरेदी करावयाची आहे ती बाब ४ सिरीज अंतर्गत कोणत्या मुख्य लेखाशिर्षात समाविष्ट आहे याबाबत प्र.ले.(पा.पु.म.नि.) खात्याच्या लेखा अधिकारी लेखा/अर्थसंकल्प उपविभागाशी संपर्क साधून खातरजमा करून तरतूदी प्रस्ताविण्यात याव्यात.

तसेच काही खात्यांच्या बाबतीत अर्थसंकल्पीय तरतूद प्रस्ताविण्यापूर्वी यंत्राचे तपशील (Specification) अंतिम झालेले नसतात तसेच सादर यंत्र सामग्रीची खरेदीची प्रक्रीया दीर्घकालीन असल्यामुळे सर्व प्रक्रीया पार पाडून, यंत्र सामग्रीच्या खरेदीसाठी कार्यादेश देण्यास विलंब होतो. त्यामुळे चालू आर्थिक वर्षात संबंधित लेखाशिर्षामध्ये खर्चाचे दायित्व नोंद होते. तथापि, त्याच आर्थिक वर्षात सादर यंत्राची प्रत्यक्ष प्राप्ती (Delivery) न होता बहुतांशवेळी आगामी आर्थिक वर्षात सादर यंत्र सामग्री प्राप्त होते. मात्र, त्या वर्षात संबंधित लेखाशिर्षात आर्थिक तरतूद उपलब्ध नसल्यामुळे सादर यंत्र सामग्रीच्या खरेदीचे अधिदान करण्यास अडचण निर्माण होते. तसेच काही बाबतीत यंत्र सामग्री परदेशातून आयात केल्या जातात व त्याकरिता L.C. (Letter of Credit) द्वारे अधिदान होते. अशा वेळेस बँकेचे Advise मागवून वेळोवेळी सॅप प्रणालीमध्ये (Miro/Migo/Service Entry sheet) पदस्थापित करणे आवश्यक आहे. सादर खर्च सॅप प्रणालीमध्ये त्याच आर्थिक वर्षात पदस्थापित करताना आवश्यक तो निधी उपलब्ध नसल्याने संबंधित लेखाशिर्षात निधी स्थानांतरणाद्वारे/ आकस्मिकता निधीतून तरतूद उपलब्ध करून द्यावी लागते. म्हणजेच एका यंत्र सामग्रीच्या खरेदीसाठी दोन वेळा अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध करून देणे भाग पडते. ही बाब अर्थसंकल्पीय शिस्तीच्या दृष्टीकोनातून योग्य नाही. त्यामुळे याबाबतीत सुसूत्रता आणण्याच्या

दृष्टीकोनातून आगामी अर्थसंकल्पीय वर्षात यंत्र सामग्रीची खरेदी करीता तरतूद करण्यासाठी पुढील कार्यपध्दतीचा अवलंब करण्यात यावा.

- अ) आगामी आर्थिक वर्षात खरेदी करावयाच्या यंत्र सामग्रीचे तपशील (Specification) तयार करून प्रचलित पद्धतीनुसार सदर तपशील (Specification) अंतिम करण्यात यावेत.
- ब) सदरचे तपशील अंतिम करताना निविदा मागविल्यानंतर त्यास कमीत कमी ४ ते ५ प्रतिसाद प्राप्त होतील अशा पध्दतीने ते तयार करण्यात यावेत.
- क) गेल्या दोन तीन वर्षांमध्ये सदर यंत्र सामग्री कोणत्या किंमतीने खरेदी करण्यात आली याचा तसेच सध्याचा बाजारभाव व इतर खात्यांनी देखील सदर यंत्राची खरेदी केली असल्यास त्यांच्या किंमतीबाबतचा विचार करून यंत्र सामग्रीची अंदाजित किंमत ठरविण्यात यावी.

उपरोक्त 'अ' ते 'क' मध्ये नमूद केलेल्या बाबी नमूद करून अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्याकरिता संबंधित अतिरिक्त आयुक्त यांची मंजूरी प्राप्त करावी व सदर मंजूरीच्या अनुषंगाने अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर करण्यात यावा.

- (xv) सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजात ५ सिरीजखाली प्रकल्प कामांसाठी करण्यात आलेल्या तरतुदीपैकी काही तरतूद ४ सिरीज खाली वर्ग करणे आवश्यक झाल्यास/केलेली असल्यास सन २०२०-२१ चे सुधारित अंदाज सादर करताना ५ सिरीजमधील अशा प्रकल्प कामांची उर्वरित तरतूद व ४ सिरीज खाली वर्ग केलेली अशी एकूण तरतूद विचारात घ्यावी. तथापि, ज्या कामांचे कार्यदेश, अधिदान व इतर सर्व संगणकीय कामकाज सॅप प्रणालीतील MM module मधून करावयाचे आहेत अशा कामांची अर्थसंकल्पीय तरतूद त्या कामांच्या स्वरूपानुसार ४ या सिरीजने सुरु होणाऱ्या योग्य त्या ९ अंकी लेखा संकेतांकाखालीच प्रस्ताविण्यात यावी. अर्थसंकल्पाच्या सुयोग्य नियंत्रणासाठी सॅप प्रणालीतील MM module व PS module मधून करावयाच्या विविध कामांसाठी एकच अर्थसंकल्पीय तरतूद प्रस्तावित न करता अशा कामांसाठी वेगवेगळ्या बाबींखाली वेगवेगळी अर्थसंकल्पीय तरतूद प्रस्ताविण्यात यावी. यामुळे ५ या सिरीजमधून ४ या सिरीजमध्ये वर्ग करण्यासाठी सादर करण्यात येणाऱ्या प्रस्तावांची आवश्यकता भासणार नाही.
- (xvi) विद्यमान आर्थिक वर्षात पुनर्वाटपाद्वारे / स्थानांतरणाद्वारे / आकस्मिकता निधी मधून उपलब्ध करून दिलेल्या तरतुदींचा समावेश सन २०२०-२१ चे सुधारित अंदाज सादर करताना करावा.
- (xvii) जी प्रकल्प कामे अनुदान व कर्ज यातून करण्यात येत/ येणार असतील त्या कामांच्याबाबतीत अभिप्रायाच्या रकान्यात ती कोणत्या अनुदानातून/कर्जातून करण्यात येत/ येणार आहेत, याबाबत अभिप्राय देण्यात यावेत. तसेच एकूण अर्थसंकल्पीय तरतुदीपैकी किती टक्के अनुदान/ कर्ज आहेत याचा स्पष्ट उल्लेख करण्यात यावा.
- (xviii) प्रकल्प कामांचे प्रस्ताव तयार करताना उपरोक्त परिच्छेदांमध्ये नमूद केलेली कार्यप्रणाली लक्षात घ्यावी. महसुली उत्पन्न व खर्चाचे प्रस्ताव सोबत जोडलेल्या अनुक्रमे नमुना प्रपत्र- 'अ' व 'ब' मध्ये सादर करणे आवश्यक आहे. तसेच, प्रगतीपथावरील प्रकल्प कामांकरिता सोबतचे सुधारित नमुना प्रपत्र क्रमांक-I आणि नवीन प्रकल्प कामांकरिता नमुना प्रपत्र क्रमांक-II लक्षात घ्यावीत. या संदर्भात असे निदर्शनास आले आहे की, प्रगती पथावरील व नविन प्रकल्प कामांच्या नियोजनाबाबतचा तपशील बहुतांशी खात्यांकडून पूर्णपणे भरला जात नाही. अथवा

भरण्यात आलेल्या तपशीलातील तारखा, कंत्राट कालावधी व इतर तपशीलाशी सुसंगत नसतात. तरी भरण्यात आलेल्या तारखा (प्रपत्र क्र-I रकाना क्र.२६ ते ३४ आणि नवीन कामे प्रपत्र क्र-II रकाना क्र.१७ ते २४) कंत्राट कालावधी व इतर तपशीलाशी सुसंगत असाव्यात. तसेच नवीन भांडवली कामांचे लेखा संकेतांक सॅप प्रणालीत तयार करण्यासाठी या भांडवली कामांचा तपशिल सॅप प्रणालीत भरणे आवश्यक असते. सॅप प्रणालीच्या आवश्यकतेनुसार सदर नवीन भांडवली कामांच्या तपशीलाचे प्रथम २० अक्षरात व नंतर ४० अक्षरात रुपांतर करण्याची आवश्यकता भासते. यास्तव सोबत जोडलेल्या प्रपत्र क्र-III मध्ये नमूद केल्यानुसार प्रस्तावित करण्यात आलेल्या सर्व नवीन भांडवली कामांच्या केवळ इंग्रजी तपशीलाचे रुपांतर करून छापील प्रत (Hard Copy) व संगणकीय प्रत (Soft Copy) अर्थसंकल्पीय प्रस्तावासोबत सादर करावी.

(xix) प्रचलित पध्दतीनुसार प्रगतीपथावर असलेली कामे तसेच नवीन कामे यांचे प्रस्ताव प्रभाग समितींच्या शिफारशीसाठी सादर केले जातात. प्रगतीपथावरील कामांसाठी पूर्वीच प्रभाग समितींच्या शिफारशी घेतल्या असल्याने व ही कामे स्थायी समिती/ महापालिकेच्या मंजूरीनंतरच सुरु केली जात असल्याने प्रगतीपथावरील कामांच्या बाबतीत पुन्हा किंवा दरवर्षी प्रभाग समितीची शिफारस घेणे आवश्यक नाही. त्यामुळे फक्त नवीन कामाचे प्रस्ताव प्रभाग समितींच्या शिफारशीसाठी पाठविण्यात यावेत.

(XX) भांडवली खर्चाच्या कामांबाबत मान. आयुक्तांनी परिपत्रक क्र.CA(F)/Exp/१३ दि.११.०७.२०१९ अन्वये खालीलप्रमाणे आदेश दिले आहेत –

(i) In the ensuing year's budget, the proposals for lumpsum provision for capital works is to be submitted by considering the provision for current year ongoing works and provision proposed for new works in ensuing year with their work-list alongwith their work preferences.

(ii) Each and every work should have distinct estimated cost and distinct budget provision. For creating separate G.L. Codes, the Central Agency department may club expenditure of all works of their department in the ward and propose total budget provision for their works in the Ward. HoD's of Central Agency should take cognizance of this instructions while submitting such proposal to Ward Committee.

सदर आदेशांचे काटेकोरपणे पालन करून सन २०२१-२२ चे अर्थसंकल्पीय प्रस्ताव सादर करावेत.

(XXi) महापालिकेत नियुक्त झालेल्या / होणाऱ्या अंध / क्षीणदृष्टी कर्मचाऱ्यांना शासनाच्या निर्देशानुसार सहाय्यक तंत्रज्ञान / उपकरणे उपलब्ध करून द्यावयाची आहेत व यासाठी होणाऱ्या खर्चाची तरतूद अर्थसंकल्पात स्वतंत्रपणे करावयाची आहे. त्या अनुषंगाने संबंधित खाते विभाग प्रमुखांनी / सहाय्यक आयुक्तांनी त्यांच्या आस्थापनेवर कार्यरत दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना उपलब्ध करून द्यावयाच्या उपकरणासाठीची तरतूद त्यांच्या खात्याच्या आगामी अर्थसंकल्पात शासनाच्या निर्देशानुसार स्वतंत्र शिर्षाखाली तरतूद करणे आवश्यक आहे. कोणत्याही परिस्थितीत दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना उपलब्ध करून द्यावयाच्या उपकरणासाठीच्या तरतूदीचे पुनर्वाटप इतर प्रयोजनार्थ करता येणार नाही.

(XXii) सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षापासून विकास आराखडयाशी सुसंगत (Convergence) अर्थसंकल्पीय अंदाज तयार करण्यात आले आहेत. त्या अनुषंगाने क्रमांक सीए/एफडीटी/२१ दिनांक ३०.११.२०१६ अन्वये प्रसृत केलेल्या परिपत्रकातील मार्गदर्शक सूचनांन्वये प्रस्तावित विकास आराखडयाच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक

असलेला निधी विशेषत्वाने उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षापासून सुरु करण्यात आली आहे.

सन २०२१-२२ मध्ये देखील विकास आराखडयाच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक असलेला निधी उपलब्ध करून द्यावयाचा असल्याने क्रमांक सीए/एफडीटी/२१ दिनांक ३०.११.२०१६ अन्वये प्रसूत केलेल्या मार्गदर्शक सूचना संदर्भित कराव्यात. त्यानुसार महानगरपालिकेच्या रिक्त जागांवरील आरक्षणांचा विकास करण्याच्या दृष्टीने संबंधीत खात्यांनी सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजात तरतूदी प्रस्ताविणे आवश्यक आहे. विकास आराखडयाच्या अंमलबजावणीचा मागोवा ठेवण्याच्या दृष्टीने असे ठरविण्यात आले आहे की, प्रत्येक खात्याने त्यांचे अर्थसंकल्पीय अंदाज दोन भागांमध्ये उदा. भांडवली खर्च (CAPEX) व बिगर भांडवली खर्च (NON CAPEX) तयार करावेत. भांडवली खर्चामध्ये समाविष्ट करावयाच्या बाबींमध्ये विकास आराखडयात असलेल्या आरक्षणानुसार महानगरपालिका मालमत्ता (Municipal Assets) तयार होतील अशा नवीन विकास कामांसाठी तरतूद प्रस्ताविण्यात यावी. बिगर भांडवली खर्चामध्ये (NON CAPEX) दुरुस्त्या, परिरक्षण, पुनर्विकास, अंतर्गत सजावटी इत्यादी करिता तरतूदी प्रस्ताविण्यात याव्यात.

सर्व खात्यांनी सन २०२१-२२ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज प्रस्ताविताना उपरोक्त नमूद पध्दतीनेच अर्थसंकल्पीय अंदाज तयार करावेत. कार्य करणारी खाती व विकास आराखडयातील आरक्षणानुसार संभाव्य नवीन विकास कामे यांची यादी या परिपत्रकासमवेत D.P. Annexure – IV मध्ये जोडण्यात आली आहे. विकास आराखडयातील आरक्षणाच्या प्रस्तावित विकासाबाबत मागोवा घेण्यासाठी भांडवली खर्चामध्ये (CAPEX) प्रस्तावित केलेल्या नवीन कामांची यादी परिपत्रकासोबत जोडलेल्या D.P. Annexure – V प्रपत्रात भरून देणे आवश्यक आहे व त्यांची एक प्रत प्रमुख अभियंता (विकास नियोजन) यांचेकडे सादर करणे आवश्यक आहे.

(xxiii) सन २०२०-२१ चे सुधारित व सन २०२१-२२ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज सादर करताना सहाय्यक आयुक्त/ खाते प्रमुखांनी मान.महापालिका आयुक्त यांच्या सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पीय निवदेनामध्ये उल्लेख केलेल्या विविध (M.C.'s Speech on Budget) योजनांचा अभ्यास करून सादर योजनेअंतर्गत करण्यात आलेल्या / करावयाच्या कामांकरिता / खर्चाकरिता योग्य त्या लेखा संकेतांकांतर्गत आवश्यक ती तरतूद करण्यात यावी.

(xxiv) बऱ्याच खात्यांच्या बाबतीत असे निदर्शनास आले आहे की, ज्या कामांचे कार्यादेश आधीच दिलेले असतात किंवा जी कामे प्रगतीपथावर असतात ती पूर्ण झाल्यावर त्यासाठी अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध असत नाही. त्यामुळे अशा पूर्ण झालेल्या कामाचा खर्च भागविण्यासाठी आकस्मिकता निधीतून रक्कम उपलब्ध करण्याबाबतचे प्रस्ताव नवीन आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीस सादर केले जात असल्याचे निदर्शनास आले आहे. सन २०२१-२२ चे भांडवली कामांचे अर्थसंकल्पीय प्रस्ताव सादर करताना ज्या कामांचे कार्यादेश देण्यात आलेले आहेत, अशी कामे व प्रगतीपथावर असलेली कामे यांचा प्राथम्याने विचार करून त्यानुसार विनिर्दिष्ट रकमेत भांडवली खर्च सिमीत करण्याची दक्षता सर्व खात्यांनी घेणे आवश्यक आहे. कोणत्याही परिस्थितीत नवीन आर्थिक वर्षात पूर्ण झालेल्या कामांसाठी आकस्मिकता निधीतून तरतूद उपलब्ध करून देता येणार नाही, याची संबंधितांनी नोंद घ्यावी व त्यानुसार भांडवली खर्चाचे प्रस्ताव सादर करावे. आकस्मिकता निधी वापरावयाची कार्यपध्दती व नियम याबाबतचे निर्देश परिपत्रक क्रमांक सीए/एफडीटी/१६ दिनांक ०७.०८.२००२ नुसार देण्यात आले असून त्याचे काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक आहे.

(xxv) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाजाच्या प्रस्तावाची छाननी करतेवेळी असे निदर्शनास येते की, अर्थसंकल्पीय तरतूद प्रस्ताविताना ज्या कारणांसाठी/कामांसाठी तरतूद प्रस्ताविण्यात येते, त्या कामांच्या/सेवेच्या/वस्तू खरेदी इत्यादींच्या

बाबतीत आवश्यकतेनुसार योग्य ते परिगणन न करता ढोबळपणे अर्थसंकल्पीय अंदाजाच्या तरतूदी प्रस्ताविण्यात येतात. ही बाब आर्थिक शिस्तीच्या दृष्टीकोनातून योग्य नाही. तरी ज्या कामांच्या/सेवेच्या /वस्तू खरेदी इत्यादींच्याबाबतीत अर्थसंकल्पात तरतूदी प्रस्ताविण्यात येणार आहेत त्या प्रस्ताविताना सर्व बाबींची शहानिशा करून येणाऱ्या एकूण खर्चाची अचूक परिगणना करून आवश्यक तेवढीच अर्थसंकल्पीय तरतूद प्रस्ताविण्यात यावी.

(xxvi) महानगरपालिकेचे अर्थसंकल्पीय अंदाज अंतिम करण्याकरीता विविध प्रकल्प कामांच्या दायित्वाची स्थिती काढणे आवश्यक आहे. तदनुषंगाने पूर्ण झालेल्या कामांचे, चालू असलेल्या कामांचे व भविष्यात नवीन प्रकल्पांच्या दायित्वाचा तक्ता परिशिष्ट VII व परिशिष्ट VII (A) ते VII (E) नुसार भरावा. सदर माहिती भरताना प्रत्येक लेखा संकेतांक मधील प्रत्येक कामांच्या तपशिलासह माहिती भरून सादर करावे.

४. सन २०२०-२१ चे सुधारित व २०२१-२२ चे अर्थसंकल्पीय प्रस्ताव सादर करण्याचे वेळापत्रक खालीलप्रमाणे आहे :-
- (i) परिपत्रक क्र. प्रले/एफडीटी/ ३४ दि.१७.८.२००० मधील
परिच्छेद क्र.३ च्या धर्तीवर महसुली खर्चाचे तसेच भांडवली(प्रकल्प)
खर्चाचे प्रभाग समितीच्या कक्षेत न येणारे सर्व प्रस्ताव
त्याचप्रमाणे महसुली उत्पन्नाचे/भांडवली उत्पन्नाचे सर्व प्रस्ताव संबंधित
सहाय्यक आयुक्त/खाते प्रमुख यांनी प्रमुख लेखापाल (पा.पु.म.नि.)
यांच्या कार्यालयाकडे सादर करावयाचा अंतिम दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०२०
- (ii) मुंबई महापालिका अधिनियम १८८८ कलम ५० टीटी (७)(ब) नुसार
सर्व सहाय्यक आयुक्त / खाते प्रमुख यांनी त्यांच्या विभागाचे/खात्याचे
प्रस्ताव प्रभाग समितीच्या शिफारशीसाठी संबंधित विभागाच्या
सहाय्यक आयुक्तांकडे सादर करण्याचा अंतिम दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०२०
- (iii) संबंधित सहाय्यक आयुक्त यांनी प्रभाग समितीच्या
कार्यक्रमपत्रिकेवर विषय आणून प्रस्तावांवर प्रभाग समितीच्या
शिफारशी प्राप्त करून संबंधित खाते प्रमुखांकडे
अभिप्रायांसाठी पाठविण्याचा अंतिम दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०२०
- (iv) संबंधित सहाय्यक आयुक्त/खाते प्रमुख यांनी शिफारसप्राप्त
प्रस्ताव त्यांच्या अभिप्रायासह प्रमुख लेखापाल (पा.पु.म.नि.)
यांच्या कार्यालयाकडे सादर करावयाचा अंतिम दिनांक २ नोव्हेंबर, २०२०

५. उपरोक्त परिच्छेद ३(ii) मध्ये नमूद केल्यानुसार प्रभाग समितीच्या शिफारशीसाठी सादर करावयाचे प्रस्ताव संबंधित विभागाच्या सहाय्यक आयुक्तांकडे दिनांक ०९ ऑक्टोबर, २०२० पर्यंत सादर करावेत व त्याचवेळी त्याची एक प्रत प्रमुख लेखापाल (पापुमनि) यांच्या अर्थसंकल्प उपविभागाकडे सादर करावी.

६. मान. महापालिका आयुक्तांच्या पातळीवर अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून पार पाडावयाच्या प्रकल्प कामांच्या प्रगतीबाबत नियमितपणे आढावा बैठकी घेण्यात येत आहेत सदर बैठकांमध्ये देण्यात येणाऱ्या मार्गदर्शक सूचना / निर्देश यानुसार सर्व सहाय्यक आयुक्त / खाते प्रमुख यांनी तरतूदी प्रस्ताविण्याची दक्षता घ्यावी.

७. प्रसंगवशात येथे असे नमूद करण्यात येते की, महापालिका कर्मचाऱ्यांच्या / अधिकाऱ्यांच्या वेतनश्रेणीत सुधारणा केल्यामुळे आस्थापनीय खर्चात वाढ झाली आहे. तसेच प्रचालन आणि परिरक्षण खर्चात लक्षणीयरित्या वाढ झाल्याचेही दिसून येत आहे. अशा प्रकारे वाढत जाणाऱ्या महसुली खर्चाचे दायित्व महापालिकेकडे उपलब्ध असलेल्या निधीतून भागविणे दिवसेंदिवस कठीण होत आहे. त्यामुळे नागरिकांना पायाभूत सेवासुविधा पुरविण्याच्या दृष्टीने हाती घेतलेल्या गारगाई, पिंजाळ, मुंबई

मलनि:सारण सुधारणा प्रकल्प (MSIP), मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प-टप्पा-२ (MSDP-Stg-II) अशा मोठ्या स्वरूपाच्या प्रकल्प कामांसाठीचा खर्च महापालिकेच्या दीर्घकालीन आर्थिक धोरणाचा भाग म्हणून उभारलेल्या निर्धीतून मोठ्या प्रमाणावर रकमा काढून भागवावा लागणार आहे. त्यामुळे सहाय्यक आयुक्त / खाते प्रमुख यांना अशी सूचना करण्यात येते की, आगामी वर्षात अर्थसंकल्पात समाविष्ट करावयाची नवीन कामे ही **खात्यांच्या उद्दीष्टानुसार अत्यंत महत्वाची असली पाहिजेत**. ही बाब लक्षात घेऊन खाते प्रमुखांनी अर्थसंकल्पात प्रस्तावावयाच्या नवीन कामांपैकी अग्रक्रमाने हाती घ्यावयाची कामे, कामांच्या प्राधान्यानुसार **(i.e. Priority-I, Priority-II, Priority-III, etc.)** नमूद करावीत.

८. आगामी वर्षाच्या अर्थसंकल्पामध्ये प्रकल्प कामांसाठी प्रस्ताविण्यात येणाऱ्या ठोक तरतुदीअंतर्गत (Lumpsum Provision) विद्यमान वर्षातील (सन २०२०-२१) प्रगतीपथावरील कामांसाठी (Ongoing Works) व आगामी वर्षात (सन २०२१-२२) हाती घ्यावयाच्या नवीन कामांसाठी किती तरतूद प्रस्ताविण्यात आली आहे याचा बाबनिहाय तपशील (कामांची यादी) कामांच्या प्राधान्यानुसार प्रस्तावासोबत देण्यात यावा.

९. ज्या नवीन प्रकल्प / कामांना संबंधित उप आयुक्त/अतिरिक्त आयुक्त (प्रकल्प) यांची प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त झाली आहे, केवळ अशीच कामे अर्थसंकल्पात समाविष्ट करण्यात यावीत. **ज्या नवीन प्रकल्प / कामांना संबंधित उप आयुक्त / अतिरिक्त आयुक्त (प्रकल्प) यांची प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त झाली नाही अशी कामे विचारात घेतली जाणार नाहीत याची कृपया नोंद घ्यावी**. तसेच मंजूरी क्रमांक व दिनांकासह एकूण अंदाजित किंमत प्रस्तावामध्ये नमूद करून मंजूरीच्या कागदपत्रांच्या छायांकीत प्रती प्रस्तावासोबत जोडणे आवश्यक आहे.

१०. आगामी वर्षाच्या अर्थसंकल्पात समाविष्ट करावयाच्या लोकोपयोगी कामांबाबत सन्माननीय नगरसेवकांना काही सूचना करावयाच्या असल्यास त्या विहित कालावधीत संबंधित खात्याकडे करणे त्यांना शक्य व्हावे यासाठी सदर परिपत्रकाची माहिती सन्माननीय नगरसेवकांना करून देणे आवश्यक आहे. त्यादृष्टीने सर्व सहाय्यक आयुक्तांनी/खातेप्रमुखांनी सदर परिपत्रकास त्या त्या विभागातील सन्माननीय नगरसेवकांना अवगत होण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात प्रसिध्दी देण्यासाठी त्वरित कार्यवाही करावी.

११. सहाय्यक आयुक्त/खाते प्रमुख यांनी उपरोक्त सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करून प्रभाग समितीच्या कार्यक्षेत्र येणारे व प्रभाग समितीच्या कार्यक्षेत्र न येणारे प्रस्ताव उपरोक्त परिच्छेद ४ व ५ मध्ये अगोदरच नमूद केलेल्या दिनांकास प्रमुख लेखापाल (पापुमनि) विभागातील लेखा अधिकारी (अर्थसंकल्प) या उपविभागाकडे सादर करावयाचे आहेत. प्रस्तुत दिनांकापर्यंत प्रस्ताव प्राप्त न झाल्यास त्या खात्याचा कोणत्याही प्रकारचा प्रस्ताव आगामी वर्षाच्या अर्थसंकल्पात समाविष्ट करावयाचा नाही असे गृहित धरण्यात येऊन पुढील कार्यवाही पूर्ण करण्यात येईल.

१२. अर्थसंकल्प 'ग' अंतर्गत, सर्व खातेप्रमुखांनी त्यांच्या खात्यांतर्गत वेगवेगळ्या विभागातील संयंत्रे व निरनिराळ्या यंत्रसामुग्रीच्या/उद्यानांच्या वार्षिक परिरक्षणाच्या कराराची माहिती सोबत जोडलेल्या प्रपत्र क्र-VI मध्ये अर्थसंकल्पीय अंदाजाच्या एकत्रित प्रस्तावासह सादर करावी.

१३. सर्व संबंधित सहाय्यक आयुक्त/ खाते प्रमुख यांनी त्यांच्या विभागाच्या/ खात्याच्या अर्थसंकल्पीय प्रस्तावासोबत सदर प्रस्तावाची **सॉफ्ट कॉपीही (Pen Drive मध्ये)** गोपनीय स्वरूपात सादर करावी.

१४. विविध खात्यांनी सादर केलेल्या अर्थसंकल्पीय प्रस्तावांबाबत बऱ्याचदा काही स्पष्टीकरण/ अतिरिक्त माहिती आवश्यक असते. तसेच प्रस्तावात काही बदल/ दुरुस्त्या करणे आवश्यक असते किंवा प्रस्तावाशी संबंधित मंजूरीची कागदपत्रे प्राप्त करणेही आवश्यक असते. त्याचप्रमाणे अर्थसंकल्पीय बैठकांच्या वेळापत्रकाबाबत माहिती देण्यासाठीही संबंधित कर्मचाऱ्यांशी तात्काळ संपर्क साधणे आवश्यक ठरते. अतएव, सर्व संबंधित सहाय्यक आयुक्त/ खाते प्रमुख यांनी त्यांच्या विभागाच्या/ खात्याच्या

प्रस्तावात प्रत्येक बाबीसमोर **Budget Leader** म्हणून अर्थसंकल्पीय प्रस्ताव तयार करणाऱ्या संबंधित कर्मचाऱ्यांची नावे व त्यांचे थेट तथा विस्तारित दूरध्वनी क्रमांक, भ्रमणध्वनी क्रमांक, फॅक्स क्रमांक व ई-मेल आयडी नमूद करण्याची दक्षता घ्यावी.

१५. सर्व संबंधित सहाय्यक आयुक्त / खाते प्रमुख यांनी त्यांच्या विभागाच्या / खात्याच्या अर्थसंकल्पीय प्रस्तावांची माहिती नवीन कार्यप्रणालीनुसार प्रस्तावात भरताना सदर परिपत्रकातील सूचनांचे तसेच वेळापत्रकाचे काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक आहे.

१६. वरील बाबतीत कोणत्याही प्रकारची अडचण असल्यास संबंधितांनी प्रमुख लेखापाल (पा.पु.म.नि.) विभागातील लेखा अधिकारी (अर्थसंकल्प) या उपविभागाशी संपर्क साधावा.

सही/- ०१.१०.२०२०
(प्रदीप भा. पडवळ)
प्रमुख लेखापाल (पा.पु.म.नि.) प्र.

सही/- ०१.१०.२०२०
(पी. वेलरासू)
अतिरिक्त आयुक्त (प्रकल्प)

परिपत्रक

२०२०-२०२१

क्रमांक : प्रले/पापुमनि/अर्थसंकल्प/०२ दिनांक : ०१.१०.२०२०

-----यांना प्रत (-----जादा प्रतीसह) माहितीसाठी व योग्य कार्यवाहीसाठी पाठविली आहे.

०१/१०/२०२०
(रजनीकांत ब. गोसावी)

प्रमुख लेखापाल (पा.पु.म.नि.) यांजकरिता .

Municipal Corporation of Greater Mumbai

ANNEXURE-I

Budget Estimates For On-Going Project Works For The Year 2021-22

FUND CODE :

NAME OF FUNCTIONARY :

NAME OF THE FUNCTION:

FUNCTIONARY CODE :

FUNCTION CODE :

(Rs.in Thousands)

Sr.No. in B.E. 2020-21 Book	G.L Code	Cost Centre	Description of the Work	Work Executed by	Administrative Sanction No.&Date - SCR/CR No.& Date - Asset Class/ Asset Code	Total Contract Period (IM/EM)	Name of Contractor & Contact No.	Project Cost including Physical/ Cost Contingencies. Water/Sewerag e Charges. Taxes & Duties & Supervision charges etc.	Additional cost if any	Total Contract Cost (9+10)	Cumulative expenditure incurred Upto 31.03.2020	Budget Estimate 2020-21	Addition / deduction in the grant due to Transfer of Grant	Additional Funds made available during 2020-21 from Contingent Fund , if any	Fund available for 2020-21 (13+14+15)	Budget consumed upto 30.09.20	Revised Estimate 2020-21	Saving in Project Cost	Balance Contract Cost (11-12-18)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Municipal Corporation of Greater Mumbai

ANNEXURE-I

Budget Estimates For On-Going Project Works For The Year 2021-22

FUND CODE :
 NAME OF FUNCTIONARY : FUNCTIONARY CODE :
 NAME OF THE FUNCTION: FUNCTION CODE :

(Rs.in Thousand)

Budget Estimate 2021-22												Phasing expdt.	Sources of Fund		Remarks of Concerned Asst. Commissioner/ H.O.D.	Implementation Schedule										Name of Budget Leader (Desgn. & Contact No.)	
April 2021	May 2021	June 2021	July 2021	Aug 2021	Sept 2021	Oct 2021	Nov 2021	Dec 2021	Jan 2022	Feb 2022	Mar 2022	Total 21(a) to 21(l)	22-23, 23-24, After 2024	Loan Fund		Internal Fund	Actual/ Expected date of Tender Notice	Bid No. of Tenders actually issued	Actual/ Expected date of Pre-bid if any	Actual/ Expected date of Tender Opening Packet A Packet B Packet C	Actual/ Expected date of Approval of Competent Authority to Proposal/ DL	Actual/ Expected date of the issue of LoA/ Work order No. & Date	Actual/ Expected date of Starting the work.	Expected Physical Progress of the work upto 31.03.21 (in %)	Actual/ Expected date of work Completion.		
21(a)	21(b)	21(c)	21(d)	21(e)	21(f)	21(g)	21(h)	21(i)	21(j)	21(k)	21(l)	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	

Municipal Corporation of Greater Mumbai

ANNEXURE-II

Budget Estimates for New Projects for The Year 2021-22

FUND CODE :
 NAME OF FUNCTIONARY : FUNCTIONARY CODE :
 NAME OF THE FUNCTION : FUNCTION CODE :

(Rs. In thousand)

Sr. No	Cost Centre Code	Description of Work	Work Executed by	Administrative Sanction No. & Date	Total Contract Period	Estimated Cost including Physical/ Cost Contingencies Water/Sewerage Charges, Taxes & Duties & supervision charges etc.	Budget Estimate 2021-22													Total 8(a) to 8(l)	
							April 2021	May 2021	June 2021	July 2021	August 2021	September 2021	October 2021	November 2021	December 2021	January 2022	February 2022	March 2022			
							8(a)	8(b)	8(c)	8(d)	8(e)	8(f)	8(g)	8(h)	8(i)	8(j)	8(k)	8(l)			
1	2	3	4	5	6	7														8	

Municipal Corporation of Greater Mumbai

ANNEXURE-II

Budget Estimates For New Projects For The Year 2021-22

FUND CODE :		FUNCTIONARY CODE :	
NAME OF FUNCTIONARY :		FUNCTION CODE :	
NAME OF THE FUNCTION:			

(Rs. In Thousand)

Phasing expenditure			Sources of Fund		Remarks of Concerned Asst. Commissioner / H.O.D.	Recommendations of concerned ward committee		Remarks of concerned Asst. Commissioners / H.O. Deptt. On the recommendations of Ward committee.		Implementation Schedule								Name of Budget Leader (Desgn. & Contact No.)	
22-23	23-24	After 24	Loan Funds	Internal Fund		Budget Estimates 2021-22	Remarks	Budget Estimates 2021-22	Remarks	Expected date of Tender Notice	Expected date of Pre-bid if any	Expected date of Tender Opening Packet A Packet B Packet C	Expected date of Approval of Competent Authority to Proposal/ DL	Expected date of the issue of LoA/ work order	Expected date of Starting the work.	Expected Physical Progress of the work upto 31.03.2021 (in %)	Expected date of work Completion		
9 (a)	9 (b)	9 (c)	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	

Specimen

Annexure No.III

Sr. No.	Description of New Works as proposed in Budget Estimates	Description in 20 Characters	Description in 40 Characters
1	Laying, Replacing of various dia. Water mains & other works for improvement of water supply at various places in N,S & T Wards.	L&R WM N S T wards	Laying Replacing various dia. WM inN,S & T

* Space in between two words also should be counted as one character.

Following User Departments shall make budget provisions in CAPEX part in B.E. 2021-22 for following new developments to be undertaken in the F.Y. 2021-22

Sr. No	Department	Probable New Development of D.P. Reservations
1	Ch. Eng. (Roads)	a) Construction of missing links of D.P. Roads b) Construction of Widening of existing roads shown in D.P. c) Any other stretches where land is in municipal possession.
2	Health Infrastructure Cell	Dispensary, Municipal Hospital, Maternity Home, Cemetery.
3	School Infrastructure Cell	Municipal School.
4	Asstt. Comm. (Market)	Municipal Market, Municipal office, Staff Quarters,
5	Chief Fire Officer	Fire Station, Staff Quarters
6	Asstt. Comm. (Estate)	Staff Quarters
7	Ward Asstt. Comm.	Municipal offices, Chowkies, Multipurpose Community Centers, Road Depot, Scrap Yard, Municipal Facilities
8	Ch. Eng. (SWM)	Waste Processing Centres, Segregation Centres, Public Convenience Blocks, Municipal office, Chowkies, Staff Quarters.
9	H.E.	Municipal office Municipal Facilities, Chowkies
10	Ch. Eng. (WSP)	Municipal office, Staff Quarters
11	Ch. Eng. (SP)	Municipal office, Municipal Facilities, Chowkies, Staff Quarters
12	Ch. Eng. (SO)	Municipal Office, Municipal Facilities, Chowkies
13	Asstt. comm. (Planning)	Homeless Shelter, Aadhar Kendra with skill Development, Multipurpose Housing for working Women, Old age Home, Care Centre, Student Hostels. Attempt shall be made to find grants available from State Govt. & Central Govt. for development of facilities for women & children, like Grants already received from Central Govt. for National Urban Livelihood Mission (NULM).
14	Supdt. of Garden and Garden Cell	P.G., Garden, Park, Leisure Park, Swimming Pool, Zoo, Municipal Sports Complex, Municipal Club /Gymkhana, Sports Complex, Green Belt, Promenade

Note : 1 New Developments of D.P. Reservations shall only be included in CAPEX part of B.E. 2021-22.

2. In F.Y. 2021-22 development shall only be proposed on lands which are in MCGM possession and which are vacant.

Format

Detail of the Budgetary Provisions made in CAPEX part of B.E. 2021-22 for D.P. Implementation

Dept. : -----

Sr. No.	Ward/D.P. Sheet No.	C.S. No./ C.T.S. No.	Division / Village	Location	Details of New Amenity proposed to be constructed	Area (Sq.mts.)		Block/ Tender Cost (Rs.)	B.E. 2020-21 (Rs.)	R.E, 2020-21 (Rs.)	Proposed in B.E. 2021-22 (Rs.)
						Land Area	Built up Area				

Name of Contact Person & Designation : -----
 Mobile Number & Email Address : -----

-
.

Head of the Dept.

Dy. Ch. Eng. (D.P.) – I

Statement showing Annual Maintenance Contract

Department Name :

Department Code :

(Rs. In Thousand)

Fund Code	Function Code	Cost Centre Code	Account Code from wick expenditure is being met or proposed to be met	Description of the Work	Sanction No. & Date	Contract Period From-To	Contract Amount	Amount proposed in RE 20-21	Amount proposed in BE 21-22	Phasing expenditure		
										2022-23	2023-24	After 2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
							Total					

Statement Showing Liability/ Projection of Deptt. as on 30.09.2020 under Budget - G

(Rs.in Crores)

Sr. No.	Works Stage	Project Cost including Physical/ Cost Contingencies. Water/Sewerage Charges. Taxes & Duties & Supervision charges etc.	Saving in Project Cost (if any)	Cumulative expenditure incurred Upto 31.03.20	Balance As On 31.03.2020 (3-4-5)	Budget Estimate 2020-21	Actual Expenditure upto 30.09.20	Revised Estimate 2020-21	Balance (3-4-5-9)	Budget Estimate 2021-22	Phasing of Expenditure				
											2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	After 2025-26
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Work Completed ANNEXURE-III (A)														
2	Ongoing Work ANNEXURE-III (B)														
3	D.L Stage ANNEXURE-III (C)														
4	Tender Invited ANNEXURE-III (D)														
5	New / Planning Work ANNEXURE-III (E)														
	Total	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Signature of HOD

Statement Showing Liability of Deptt. as on 30.09.2020 under Budget - G

Work Completed

Each and Every G.L. Wise details of works must be submitted.

(Rs.in Crores)

Sr. No. in B.E. 20-21	GL Description (Name of Works)	GL code	SCR/ Executive Sanction Number & Date	Contract Period (IM/EM)	Project Cost including Physical/ Cost Contingencies. Water/ Sewerage Charges. Taxes & Duties & Supervision charges etc.	Saving in Project Cost (if any)	Cumulative expenditure incurred Upto 31.03.20	Budget Estimate 2020-21	Actual Expenditure upto 30.09.20	Revised Estimate 2020-21	Balance (6-7-8-11)	Budget Estimate 2021-22	Phasing of Expenditure					Remarks
													2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	After 2025-26	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1																		
2																		
3																		
4																		
	Total				0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

Signature of HOD

Statement Showing Liability of Deptt. as on 30.09.2020 under Budget - G

Ongoing Work

Each and Every G.L. Wise details of works must be submitted.

(Rs.in Crores)

Sr. No. in B.E. 20-21	GL Description (Name of Works)	GL code	SCR/ Executive Sanction Number & Date	Contract Period (IM/EM)	Project Cost including Physical/ Cost Contingencies. Water/Sewerage Charges. Taxes & Duties & Supervision charges etc.	Saving in Project Cost (if any)	Cumulative expenditure incurred Upto 31.03.20	Budget Estimate 2020-21	Actual Expenditure upto 30.09.20	Revised Estimate 2020-21	Balance (6-7-8-11)	Budget Estimate 2021-22	Phasing of Expenditure					Remarks
													2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	After 2025-26	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1																		
2																		
3																		
	Total				0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Signature of HOD

Statement Showing Liability/ Projection of Deptt. as on 30.09.2020 under Budget - G

D.L Stage

Each and Every G.L. Wise details of works must be submitted

(Rs.in Crores)

Sr. No. in B.E. 20-21	GL Description (Name of Works)	GL code	Admin. Sanction Number & Date	Contract Period (IM/EM)	Project Cost including Physical/ Cost Contingencies. Water/Sewerage Charges. Taxes & Duties & Supervision charges etc.	Cumulative expenditure incurred Upto 31.03.20	Budget Estimate 2020-21	Actual Expenditure upto 30.09.20	Revised Estimate 2020-21	Balance (6-7-10)	Budget Estimate 2021-22	Phasing of Expenditure					Remarks
												2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	After 2025-26	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1																	
2																	
3																	
4																	
	Total				0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

Signature of HOD

Statement Showing Liability/ Projection of Deptt. as on 30.09.2020 under Budget - G

Tender Invited

Each and Every G.L. Wise details of works must be submitted

(Rs.in Crores)

Sr. No. in B.E. 20-21	GL Description (Name of Works)	GL code	Admin. Sanction Number & Date	Contract Period (IM/EM)	Project Cost including Physical/ Cost Contingencies. Water/Sewerage Charges. Taxes & Duties & Supervision charges etc.	Cumulative expenditure incurred Upto 31.03.20	Budget Estimate 2020-21	Actual Expenditure upto 30.09.20	Revised Estimate 2020-21	Balance (6-7-10)	Budget Estimate 2021-22	Phasing of Expenditure					Remarks
												2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	After 2025-26	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1																	
2																	
3																	
4																	
	Total				0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

Signature of HOD

Statement Showing Liability/ Projection of Deptt. as on 30.09.2020 under Budget - G

New / Planning Work

Each and Every G.L. Wise details of works must be submitted

(Rs.in Crores)

Sr. No. in B.E. 20-21	GL Description (Name of Works)	GL code	Admin. Sanction Number & Date	Contract Period (IM/EM)	Project Cost including Physical/ Cost Contingencies. Water/Sewerage Charges. Taxes & Duties & Supervision charges etc.	Cumulative expenditure incurred Upto 31.03.2020	Budget Estimate 2020-21	Actual Expenditure upto 30.09.20	Revised Estimate 2020-21	Balance (6-7-10)	Budget Estimate 2021-22	Phasing of Expenditure					Remarks
												2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	After 2025-26	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1																	
2																	
3																	
4																	
	Total				0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

Signature of HOD